

УКРАЇНЬСЬКА АСОЦІАЦІЯ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА  
ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН КИЇВСЬКОГО  
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА  
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

**Задорожній Олександр Вікторович**

**МІЖНАРОДНЕ ПРАВО  
В МІЖДЕРЖАВНИХ ВІДНОСИНАХ  
УКРАЇНИ І РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ  
1991–2014**

**Монографія**

Київ  
К.І.С.  
2014

*Рекомендовано до друку Вченою радою  
Інституту міжнародних відносин  
Київського національного університету ім. Тараса Шевченка  
23 грудня 2014 року, протокол №6.*

#### **Рецензенти**

- Муравйов В.І.** – д.ю.н., професор, завідувач кафедри порівняльного правознавства і європейського права Інституту міжнародних відносин Київського національного університету ім. Тараса Шевченка
- Бабін Б.В.** – д.ю.н., професор, завідувач кафедри адміністративного і кримінального права Одеської морської національної академії
- Гріненко О.О.** – д.ю.н., старший науковий співробітник, завідувач відділу Інституту законодавства Верховної Ради України

Задорожній О. В.

- 3-15 Міжнародне право в міждержавних відносинах України і Російської Федерації 1991–2014** : монографія / Задорожній Олександр Вікторович ; Укр. асоц. міжнар. права, Ін-т міжнар. відносин Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка, каф. міжнар. права. — Київ : К.І.С., 2014. — 960 с. — (Бібліотека кафедри міжнародного права).

ISBN 978-617-684-098-5

У науковій монографії вперше в вітчизняній науці міжнародного права комплексно розглянуто міжнародно-правові аспекти міждержавних відносин України і Російської Федерації з моменту здобуття незалежності двома державами після розвалу Радянського Союзу і до грудня 2014 року. Визначено етапи становлення міжнародно-правової основи міждержавних відносин України і Російської Федерації, проаналізовані основні міжнародно-правові документи, що склали таку основу, історія їх розроблення, підписання і ратифікації. Виділено окремі етапи міжнародно-правового регулювання двосторонніх відносин, основні їхні договірні та інституційні характеристики. Показано формування міжнародно-правової позиції України з гострих питань взаємовідносин – від Кримського півострова до проблем делімітації і демаркації кордонів. Проаналізовано міжнародно-правові проблеми, що виникли на тлі агресії Російської Федерації проти України в 2014 році. Для всіх зацікавлених у міжнародному праві й відносинах України і Росії.

УДК 341.211.3

# Зміст

---

---

Перелік умовних скорочень .....	8
Вступ .....	13
<b>Розділ I. ПЕРІОД УСВІДОМЛЕННЯ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ ПОЗИЦІЙ УКРАЇНИ ТА РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ЯК НЕЗАЛЕЖНИХ ДЕРЖАВ ПІСЛЯ РОЗПАДУ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ .....</b>	<b>23</b>
1.1. Проблеми визначення українсько-російського державного кордону. Перебування Кримського півострова у складі України в контексті міжнародних правовідносин двох держав .....	25
1.2. Процеси юридичного врегулювання правонаступництва держав — колишніх республік Радянського Союзу .....	93
1.3. Формування міжнародно-правових основ українсько-російського міждержавного співробітництва в економічній сфері .....	134
1.4. Підсумки розділу I .....	179
<b>Розділ II. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ВІДНОСИНИ УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКОГО СТРАТЕГІЧНОГО ПАРТНЕРСТВА У ПЕРІОД БАГАТОВЕКТОРНОСТІ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ (1997–2004 РР.) .....</b>	<b>185</b>
2.1. Договір про дружбу, співробітництво та партнерство між Україною та Російською Федерацією 1997 р.: передумови, зміст, значення .....	187

2.2.	Розвиток і трансформація українсько-російських міждержавних правовідносин в економічній сфері . . . . .	219
2.3.	Стан двосторонньої співпраці у сфері безпеки: від успіхів до кризових тенденцій . . . . .	267
2.4.	Підсумки розділу II . . . . .	316
<b>Розділ III. ВЗАЄМОДІЯ УКРАЇНИ ТА РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ У ПЕРІОД УСКЛАДНЕННЯ ДВОСТОРОННІХ ВІДНОСИН (2005–2010 РР.):</b>		
	<b>МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ КОНТЕКСТ. . . . .</b>	<b>325</b>
3.1.	Проблеми економічної сфери міждержавних стосунків . . .	327
3.2.	Українсько-російські правовідносини з питань безпеки та розмежування кордонів з огляду на курс України на євроатлантичну інтеграцію . . . . .	397
3.3.	Особливості українсько-російського діалогу в гуманітарній сфері . . . . .	478
3.4.	Підсумки розділу III . . . . .	510
<b>Розділ IV. ПЕРІОД СУПЕРЕЧЛИВИХ ТЕНДЕНЦІЙ У МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИНАХ ДЕРЖАВ (2010–2013 РР.) . . . . .</b>		
	<b>517</b>	
4.1.	Харківська угода з питань перебування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України. . . . .	533
4.2.	Процес розв'язання проблеми кордонів . . . . .	558
4.3.	Проблеми поглиблення економічної інтеграції . . . . .	571
4.4.	Прикордонне співробітництво. . . . .	603
4.5.	Підсумки розділу IV . . . . .	618
<b>Розділ V. АГРЕСІЯ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ ТА МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ЗАСОБИ РЕАГУВАННЯ . . . . .</b>		
	<b>623</b>	
5.1.	Військова окупація та анексія Кримського півострова . . . .	625
5.2.	Створення та діяльність маріонеткових російських терористичних організацій «ДНР» та «ЛНР» на території України . . . . .	651

---

5.3. Вторгнення російських військ на схід України. . . . .	686
5.4. Мінський переговорний процес. . . . .	722
5.5. Проблеми економічної взаємодії, постачання і транзиту енергоресурсів в умовах військового конфлікту .	754
5.6. Підсумки розділу V . . . . .	774
<b>Післямова. . . . .</b>	<b>782</b>
<b>Бібліографія . . . . .</b>	<b>788</b>
<b>Предметний покажчик. . . . .</b>	<b>903</b>
<b>Іменний покажчик . . . . .</b>	<b>925</b>
<b>Покажчик нормативно-правових актів. . . . .</b>	<b>932</b>

## Перелік умовних скорочень

---

---

- ETA (Euskadi Ta Askatasuna)** — Країна басків і свобода
- FARC (Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia)** — Революційні збройні сили Колумбії
- HRW (Human Rights Watch)** — Г'юман райтс вотч
- INOGATE Programme (Interstate Oil and Gas Transportation to Europe Programme)** — Міждержавна програма постачання нафти та газу до Європи
- UCTE (Union for the Co-ordination of Transmission of Electricity)** — Спілка з координації передавання електроенергії
- YES** — Ялтинська європейська стратегія
- АЕС** — атомна електростанція
- АЄПР** — Асоціація європейських прикордонних регіонів
- АІС** — автоматична ідентифікаційна система
- АП** — Адміністрація Президента
- АР** — автономна республіка
- АРК** — Автономна Республіка Крим
- АРСР** — Автономна Радянська Соціалістична Республіка
- АСРР** — Автономна Соціалістична Радянська Республіка
- АТ** — акціонерне товариство
- АТЕС** — Організація Азійсько-Тихоокеанського економічного співробітництва
- АТО** — антитерористична операція
- БМД** — бойова машина десанту
- БУЛ** — Бібліотека української літератури
- БЮТ** — «Блок Юлії Тимошенко»
- ВАТ** — відкрите акціонерне товариство
- ВВП** — валовий внутрішній продукт
- ВДВ** — високомобільні десантні війська
- ВЭБ СССР ((Внешэкономбанк СССР)** — Зовнішекономбанк СРСР
- ВЕЗ** — вільна економічна зона

- ВМС** — військово-морські сили
- ВМФ** — військово-морський флот
- ВНП** — валовий національний продукт
- ВО** — виробниче об'єднання
- ВО** — всеукраїнське об'єднання
- ВООЗ** — Всесвітня організація охорони здоров'я
- ВПК** — військово-промисловий комплекс
- ВР АРК** — Верховна Рада Автономної Республіки Крим
- ВРУ** — Верховна Рада України
- ГА ООН** — Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй
- ГАТТ** — Генеральна угода з тарифів і торгівлі
- ГЛОНАСС** — Глобальна навігаційна супутникова система
- ГРУ МО РФ** — Головне розвідувальне управління Міністерства оборони Російської Федерації
- ГТС** — газотранспортна система
- ГУАМ** — Організація за демократію та економічний розвиток
- ДАК «Антонов»** — Державний авіабудівний концерн «Антонов»
- ДАТ** — державне акціонерне товариство
- Держбанк СРСР** — Державний банк Союзу Радянських Соціалістичних Республік
- Держдума РФ** — Державна дума Федеральних зборів Російської Федерації
- Держкоммайна Російської Федерації** — Державний комітет Російської Федерації з управління державним майном
- Держкомнафтогаз** — Державний комітет по нафті і газу
- ДЕС** — Договір про заснування Енергетичного Співтовариства
- ДЕХ** — Договір до Енергетичної Хартії
- ДК** — державна компанія
- ДПСУ** — Державна прикордонна служба України
- ЄБРР** — Європейський банк реконструкції та розвитку
- ЄврАзЕС** — Євразійське економічне співтовариство
- ЄЕС Росії** — «Єдині енергетичні системи Росії»
- ЕКПЛ** — Європейська конвенція з прав людини (Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р.)
- ЄОВС** — Європейське об'єднання вугілля і сталі
- ЄС** — Європейський Союз
- ЄСПЛ** — Європейський суд з прав людини
- ЗАТ** — закрите акціонерне товариство
- ЗВТ** — зона вільної торгівлі
- ЗЕД** — зовнішньоекономічна діяльність

Кінець безкоштовного уривку.  
Щоби читати далі, придбайте,  
будь ласка, повну версію  
книги.